

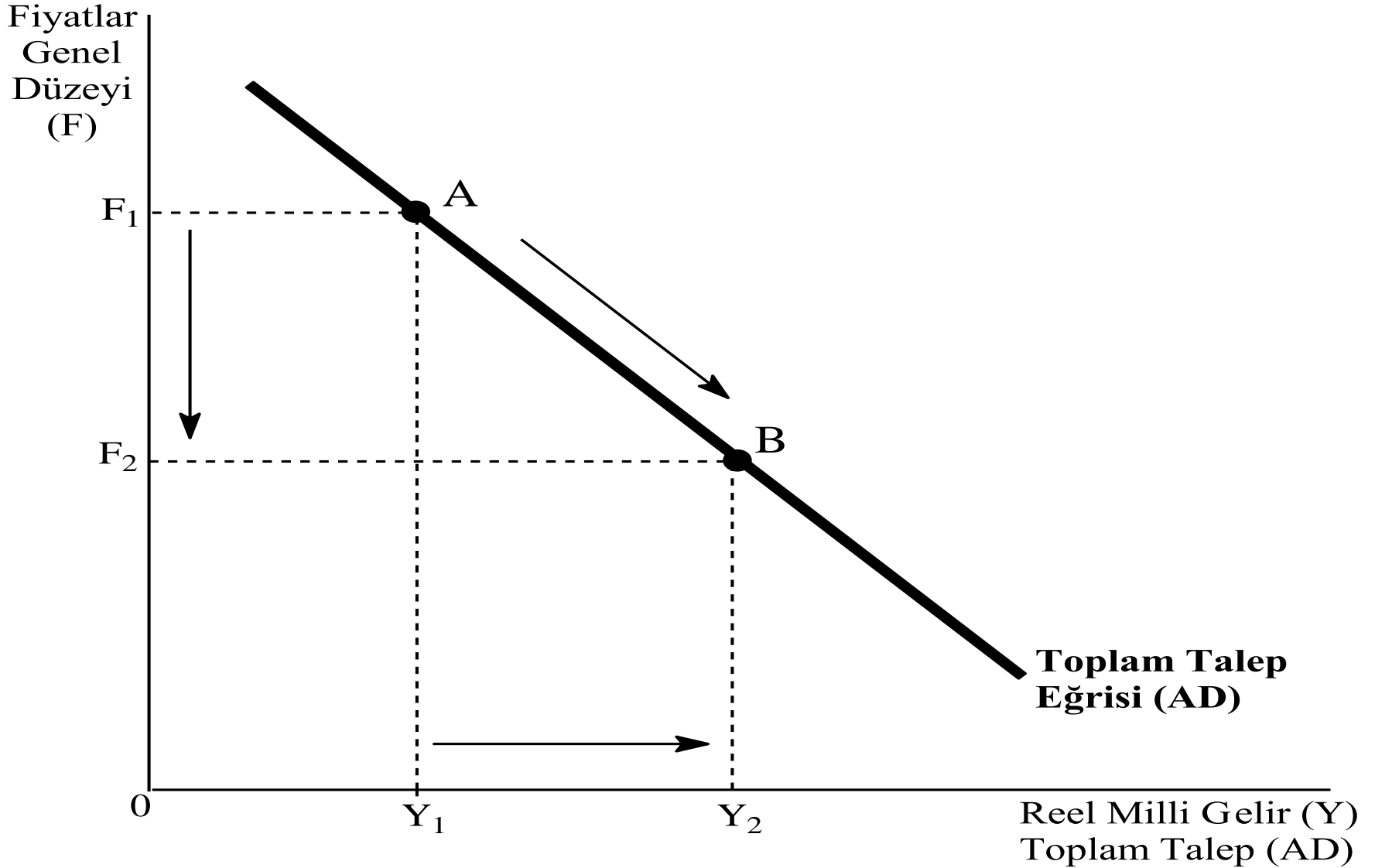
FIYATLAR GENEL DÜZEYİ

VE

MİLLİ GELİR DENGESİ

- Bu bölümde Fiyatlar genel düzeyi (**Fgd**) ile **MG** dengesi arasındaki ilişkiler incelenecek.
- Mg dengesi;
- Toplam talep ile toplam arzın kesiştiği noktada bulunacaktır.
- Zamanla , **TT**, **TA** miktarlarında ortaya çıkabilecek değişmeler ;
- hem **fgd** ni hem de **MG** düzeyini etkilemektedir.

TOPLAM TALEP EĞRİSİ

1. TOPLAM TALEP VE TOPLAM TALEP EĞRİSİ

• TOPLAM TALEP,

- bir ekonomide bir yıllık bir dönemde yapılan ;
- tüketim,
- yatırım ve
- kamu harcamaları ile
- ihracat-ithalat farkının toplamına denir.

Toplam Talep Formülü:

$$AD = C + I + G + (X - M) \text{ dir.}$$

Toplam Arz Formülü de,

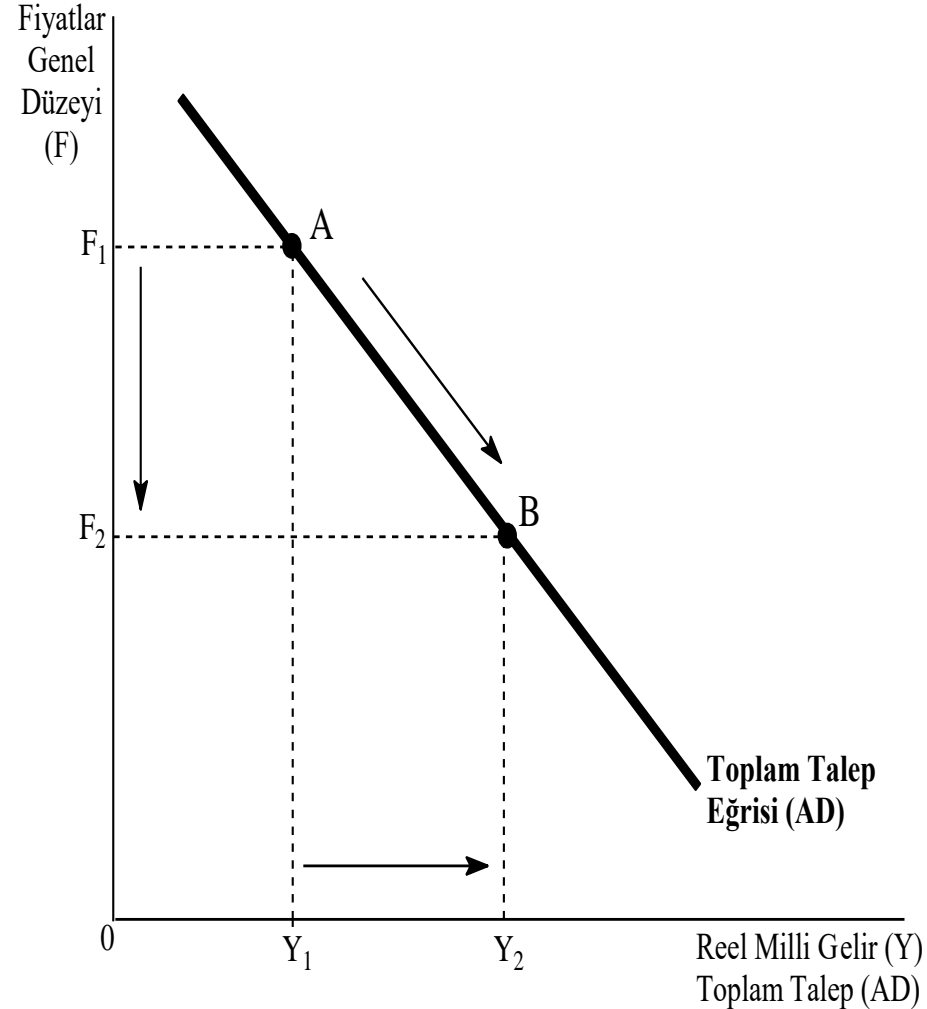
$$Y = C + I + G + (X - M)$$

olduğundan,

toplam talep ile toplam arz birbirine eşittir.

Yani $Y = AD$ 'dir.

- Fiyatlar genel düzeyi(fgd) ile reel MG ve toplam talep arasında **ters yönlü** bir ilişki vardır.
- Fgd düşerse ;
- Reel MG ve toplam talep artar.
- Örn. Fgd F1 den F2 ye düşerse ;
- reel MG Y1 den Y2 ye çıkar.
- Tersine ;
- Fgd artarsa ise reel MG ve TT düşer.

- Belirtilen ters yönlü ilişki;
- sadece **fgd** ile **Toplam Talep (TT)** arasındadır.
- **Oysa TT i fiyat dışında bir çok şey de etkiler**
- **Fiyat dışındaki etkenler TT eğrisini sağa veya sola kaydırır.**

Toplam Talebi Etkileyen Faktörler

- **1.Faiz oranları:** Faiz oranlarının yükselmesi toplam talebi azaltır ,
- Faiz oranlarının düşmesi ise TT artırır.
- Faiz oranları artarsa, bireyler daha fazla tasarruf eder. Daha az harcamada bulunur.
- Diğer taraftan, faiz oranları yükselirse yatırımların karlılığı azalır.
- Yatırım harcamaları düşer.
- Her ikisinin düşmesi toplam talebi azaltır.
- Faiz oranları düştüğünde de tersi olur toplam talep de artar.

- **2.Enflasyon beklentisi;**

- **Gelecekte:**

- enflasyon beklentisi artarsa;
- **toplam talep artar.**
- Çünkü, tüketiciler enflasyon olmadan yani fiyatlar artmadan malları satın almak ister.
- Toplam talep artar.

- **Tersine**, enflasyon beklentisi düşerse;
- **toplam talep de düşer.**

• 3.Döviz kuru;

• Döviz kuru yükselirse,

- **ihracat artar**, (kurların yüksek olması X nın lehinedir)
- **ithalat azalır**. (ithalat pahalı hale geldiğinden)
 - (X-M) toplam **talebi artırır.**

• Tersine döviz kurları düşerse,

- yani milli para değerli hale gelirse,
- Kurlar düşük olacağından X nın aleyhine M nın lehine olacağından , X azalacak , M artacak dolayısıyla gelir ve talep azalacak.
 - toplam **talep azalır.**

- **4.Nüfus;**

- **Nüfus artarsa** toplam talep artar,
- **nüfus azalır**sa toplam talep de azalır.

• 5.Yabancı ülkelerin geliri;

- İhracat yabancı ülkelerinin gelirinin doğru yönlü fonksiyonudur.
- Yabancıların milli geliri artarsa, bizim mallarımıza daha fazla talepleri olacağından ihracat miktarımız artar.
- İhracatın artması ise toplam talep miktarını artırır.
- Tersine yabancıların milli geliri azalır, bizim de ihracatımız azalacağı için toplam talep azalır.

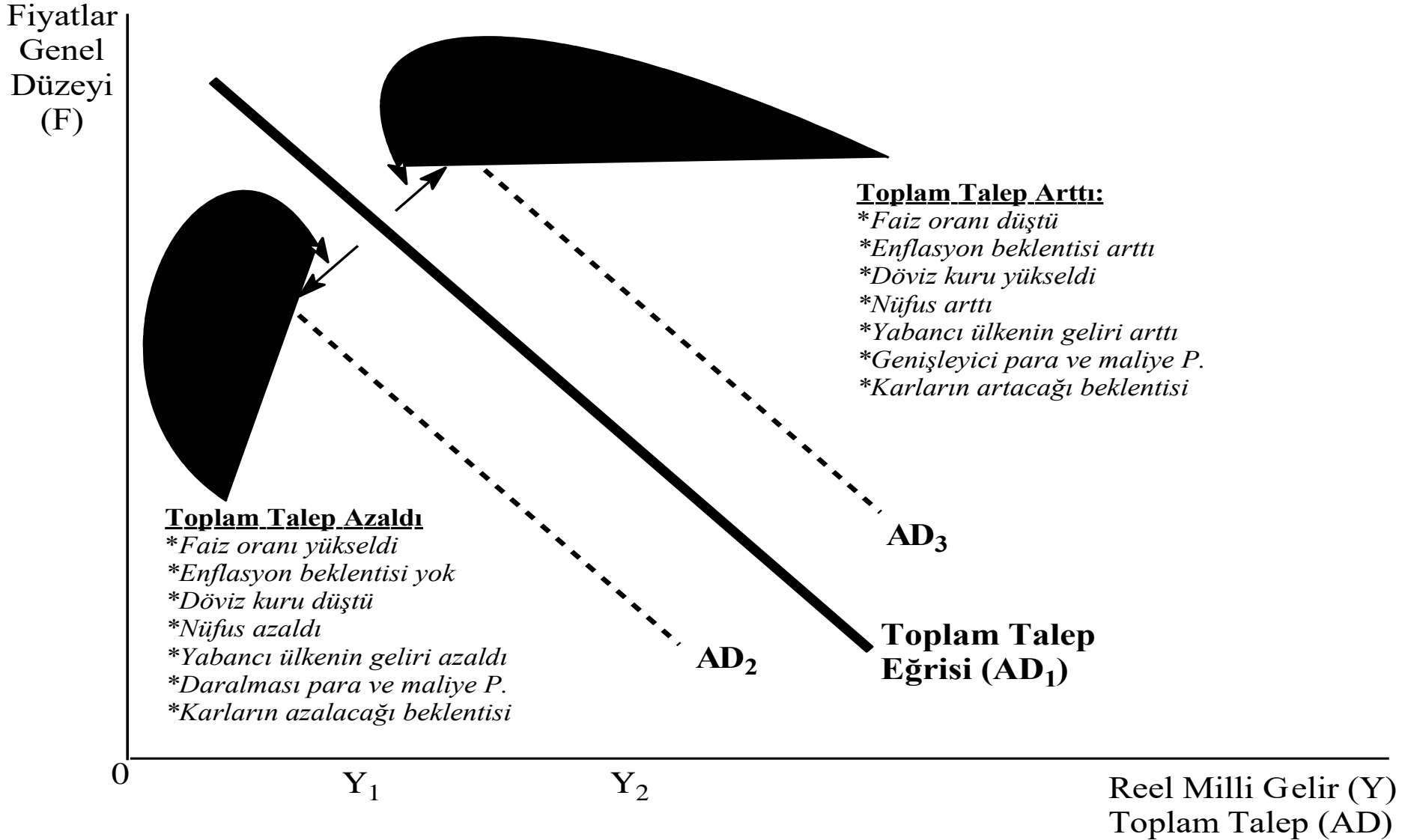
• **6.Para ve maliye politikaları;**

- Genişleyici para ve maliye politikaları toplam talebi artırır,
- daraltıcı para ve maliye politikaları ise toplam talebi azaltır.

• **7.Gelecekte beklenen kar oranları;**

- Gelecekte kar oranlarındaki artış beklentisi, girişimcileri yatırım yapmaya teşvik eder.
- Yatırım harcamaları artacağı için toplam talep artar.

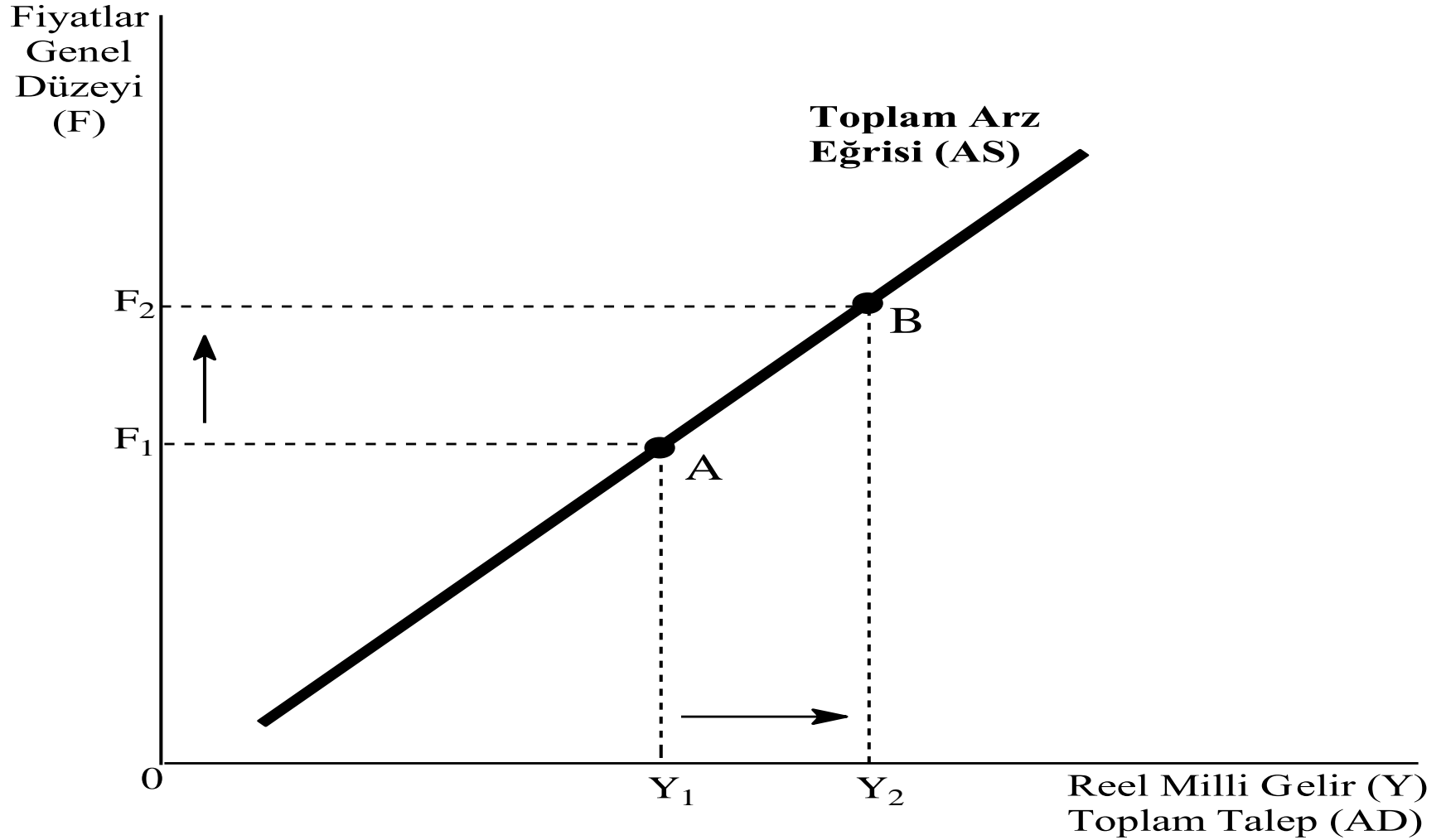
TOPLAM TALEP EĞRİSİNDE KAYMALAR

2.TOPLAM ARZ VE TOPLAM ARZ EĞRİSİ

- **Toplam arz, bir ekonomide belirli bir dönemde üretilen mal ve hizmetlerin para ile ifade edilmesidir.**
- **Toplam arz eğrisi ise, sol alt taraftan sağ yukarıya doğru çıkan pozitif eğimli bir eğridir.**
- **Fiyatlar genel düzeyi ile toplam arz arasında **doğru yönlü** bir ilişki vardır.**
- **Fiyatlar genel düzeyi artarsa toplam arz yani reel milli gelir artar.**
- **Fiyatlar genel düzeyi düşerse toplam arz yani reel milli gelir azalır.**

Toplam Arz Eğrisi

TOPLAM ARZ EĞRİSİNİ KAYDIRAN FAKTÖRLER:

- **1.Teknolojik gelişmeler:**

- Bu gelişmeler maliyetler düşürür.
- Yani aynı girdilerle daha fazla mal ve hizmet üretilebilecektir. (örn. Islah edilmiş tohumlarla daha fazla ürün alınabilir..)
- Buna verimlilik artışı da denilebilir.
- **Maliyetlerin düşmesi sonrasında da aynı fiyatlar genel seviyesinden mallar satılacağı için karlılık artacaktır.**

-

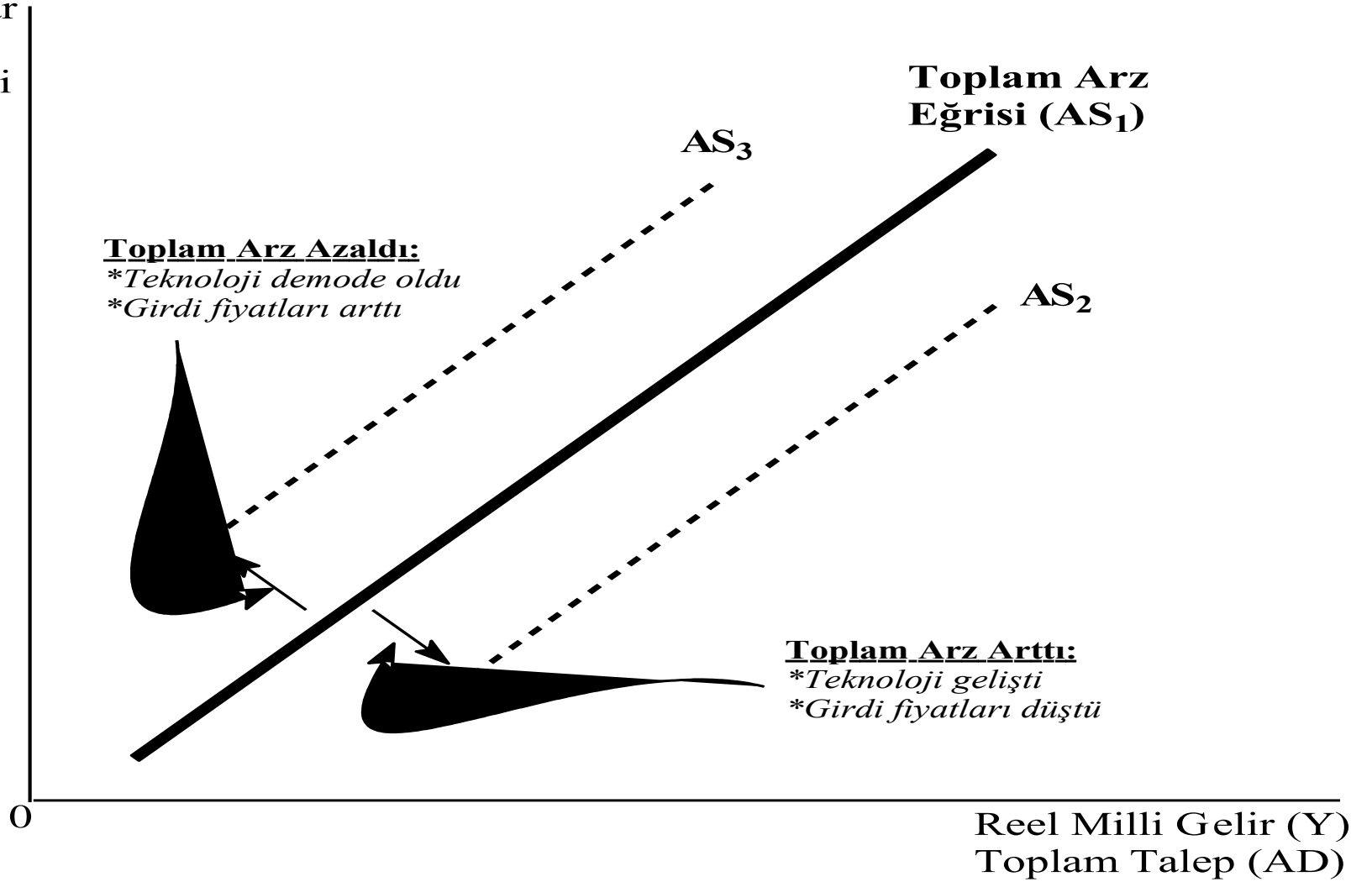
TOPLAM ARZ EĞRİSİNİ KAYDIRAN FAKTÖRLER:

- **1.Teknolojik gelişmeler:**
- **El dokuma halıdan fabrika halısına.....**
- Karlılığın artması ise toplam arzın artmasını sağlayacaktır.
- Teknolojinin demode olması sonucu maliyetler yükselir.
- Yani verimler düşer.
- Böyle bir durumda karlılık azalacağı için toplam arzda azalma olur.

- **2.Girdi fiyatları:**
- Girdi fiyatlarının düşmesi ile maliyetler de düşecektir.
- **Maliyetlerin düşmesiyle aynı fiyatlar genel seviyesi düzeyinden** daha fazla kar elde edilir.
- Tersine, girdi fiyatlarının yükselmesi ise maliyetleri artırır. Karlılığı düşürür.
- Toplam arzı azaltıcı etkiler gösterir.

TOPLAM ARZ EĞRİSİNDE KAYIMALAR

Fiyatlar
Genel
Düzeyi
(F)

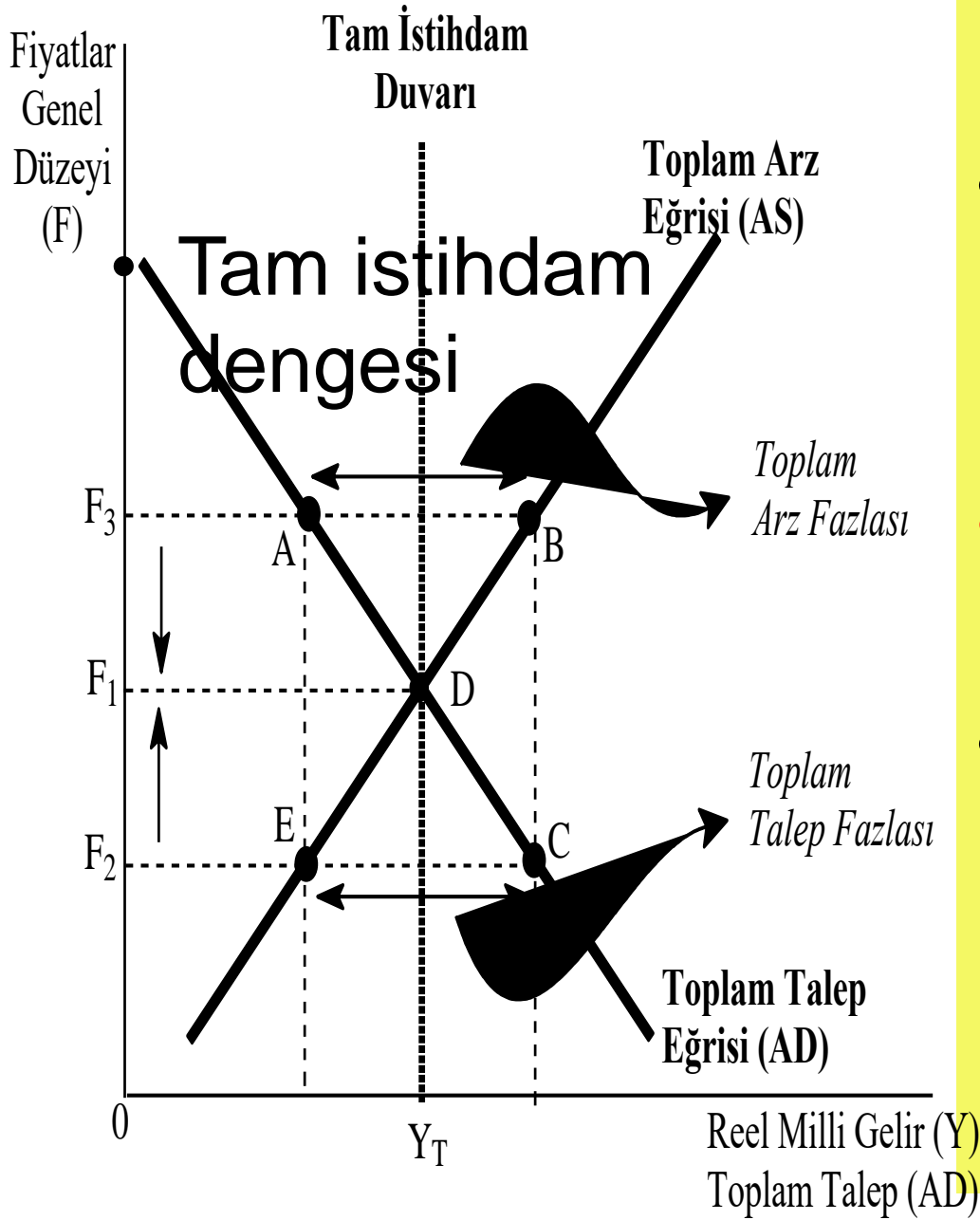

3.TOPLAM ARZ VE TOPLAM TALEBE GÖRE MİLLİ GELİR DENGESİ

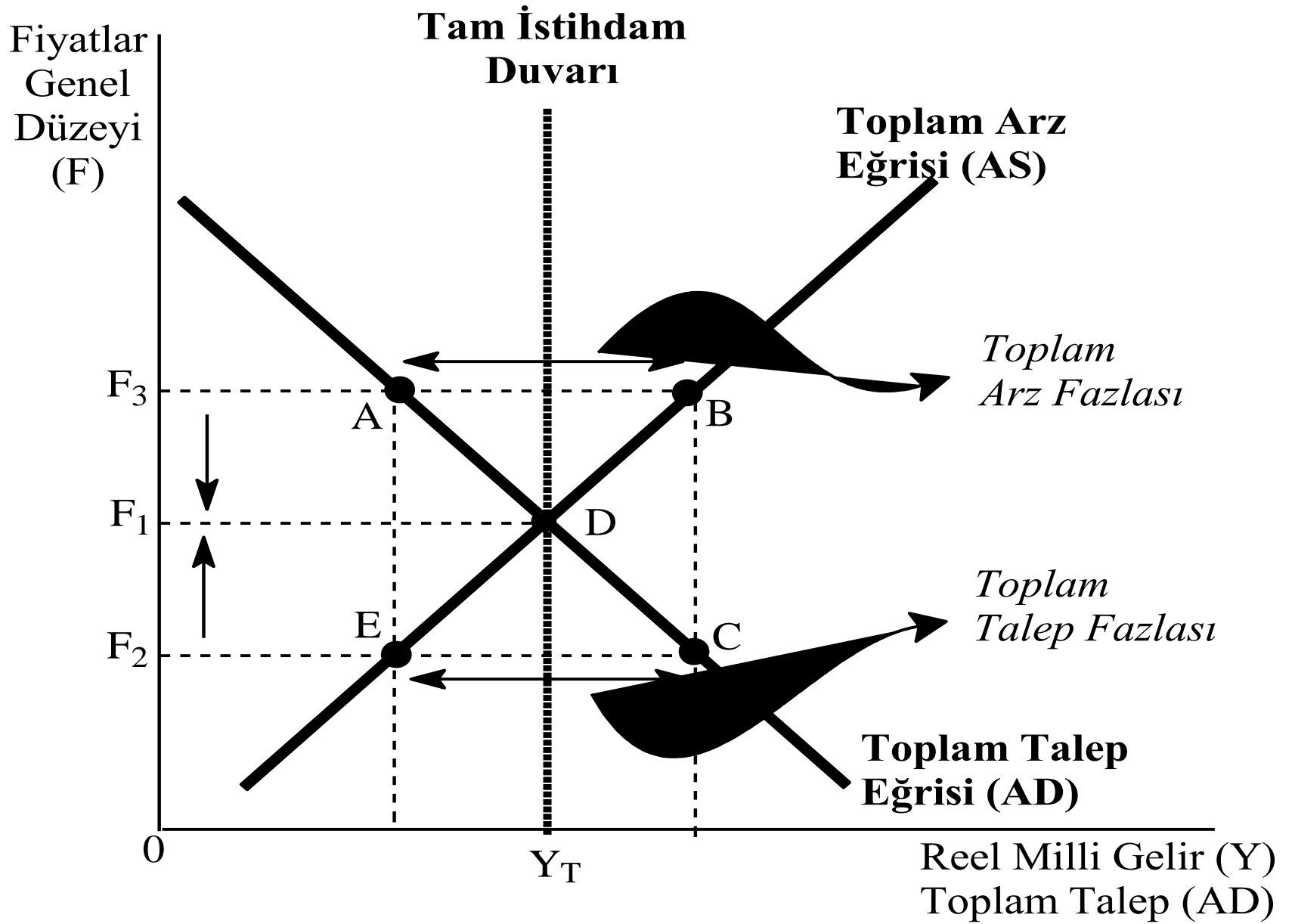
- Toplam arz ve toplam talep modelinde milli gelir dengesi toplam arz eğrisi ile toplam talep eğrisinin kesiştiği yerde oluşur.
- Ekonomide başka bir fiyatlar genel düzeyi olamaz. Fiyatlar genel düzeyinin düşük oluşması toplam talep fazlasına neden olur.
- Dengenin tam istihdam duvarının ne tarafında olduğuna bakılarak, tam istihdam, eksik istihdam ve aşırı istihdam dengelerine ulaşılabilir.

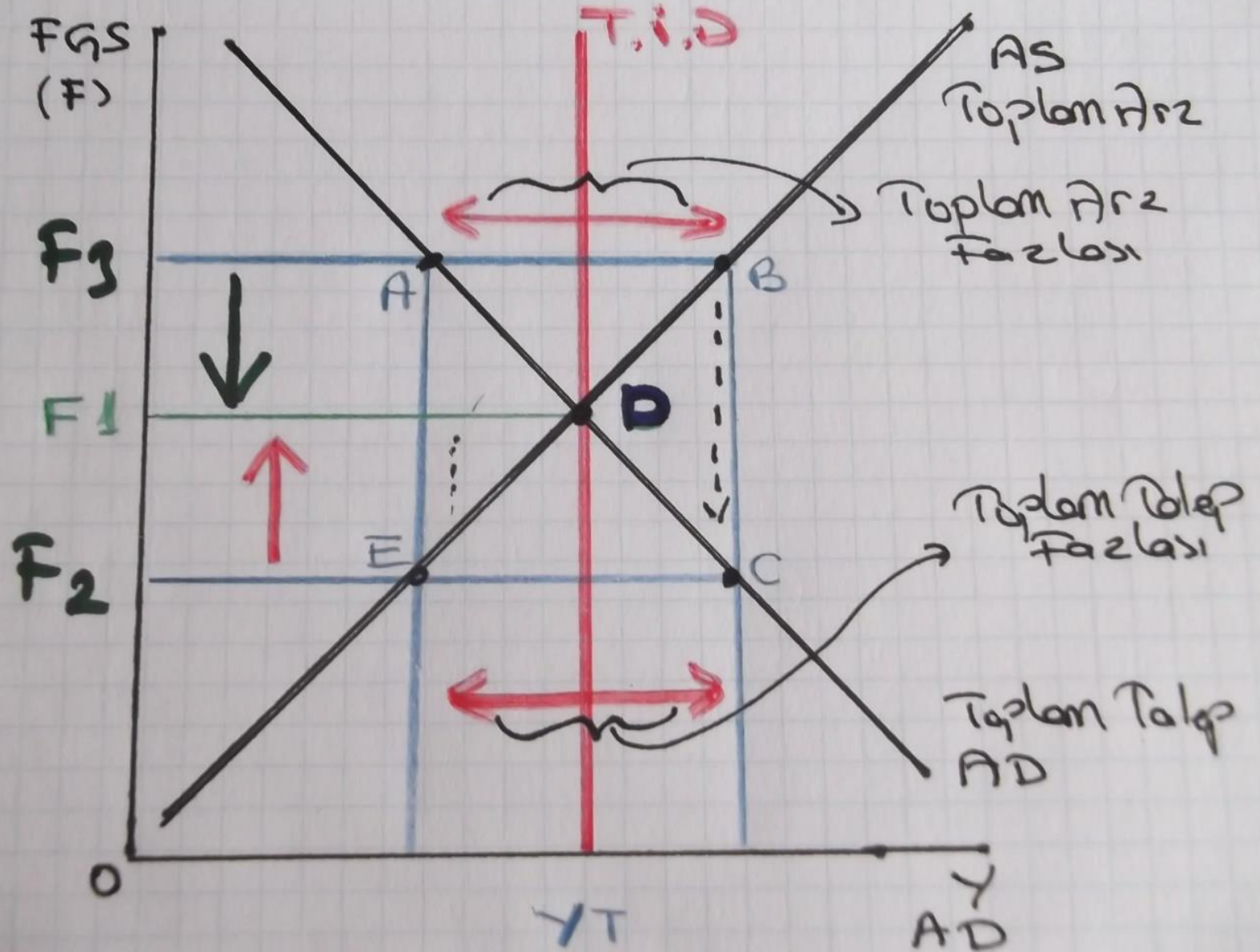
A) TAM İSTİHDAM DENGESİ

- Tam istihdam dengesi, toplam arz ve toplam talep eğrilerinin tam istihdam duvarı üzerinde kesişmesi ile oluşur.
- Böyle bir durumda işsizlik yoktur.
- Ekonomi ulaşabileceği en fazla üretim ve istihdam düzeyine ulaşmış demektir.
- Bir ekonomi için en ideal durum budur.

- **E - C** aralığı kadar TALEP FAZLASI var.
- Bu FGD ni artırır ve F_2 den F_1 e çıkar.
- **A - B** aralığı kadar ARZ FAZLASI var.
- Bu FGD ni azaltır ve F_3 den F_1 e iner.
- Sonuçta denge F_1 de oluşur

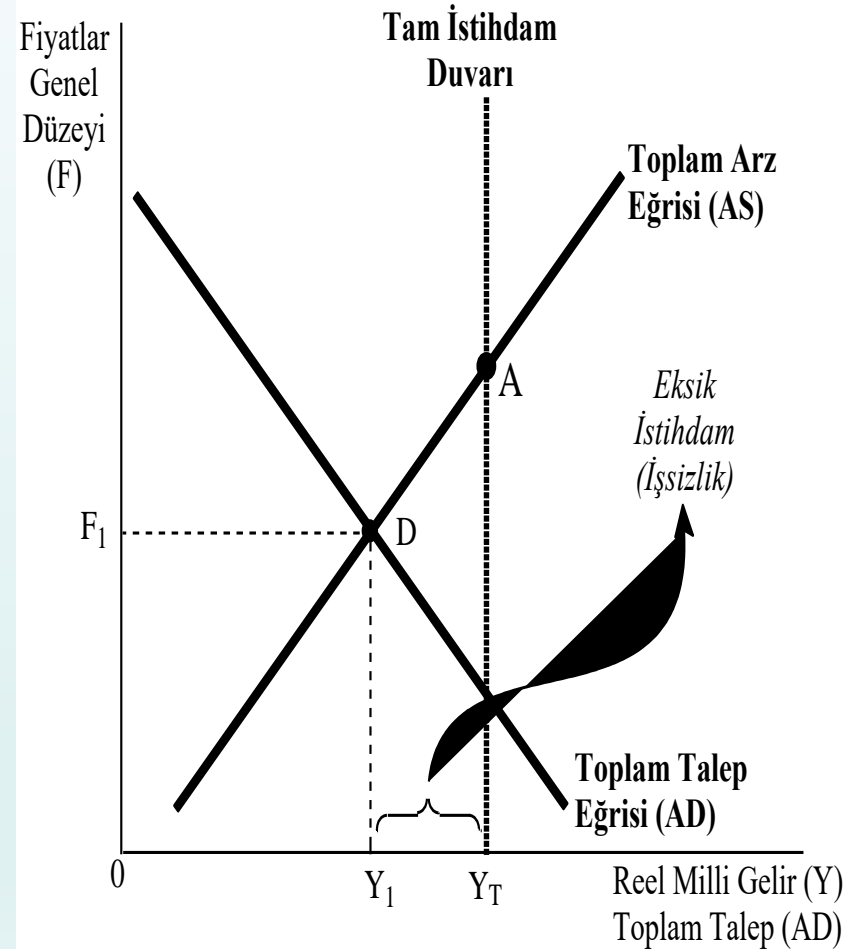

B) EKSIK İSTİHDAM DENGESİ:

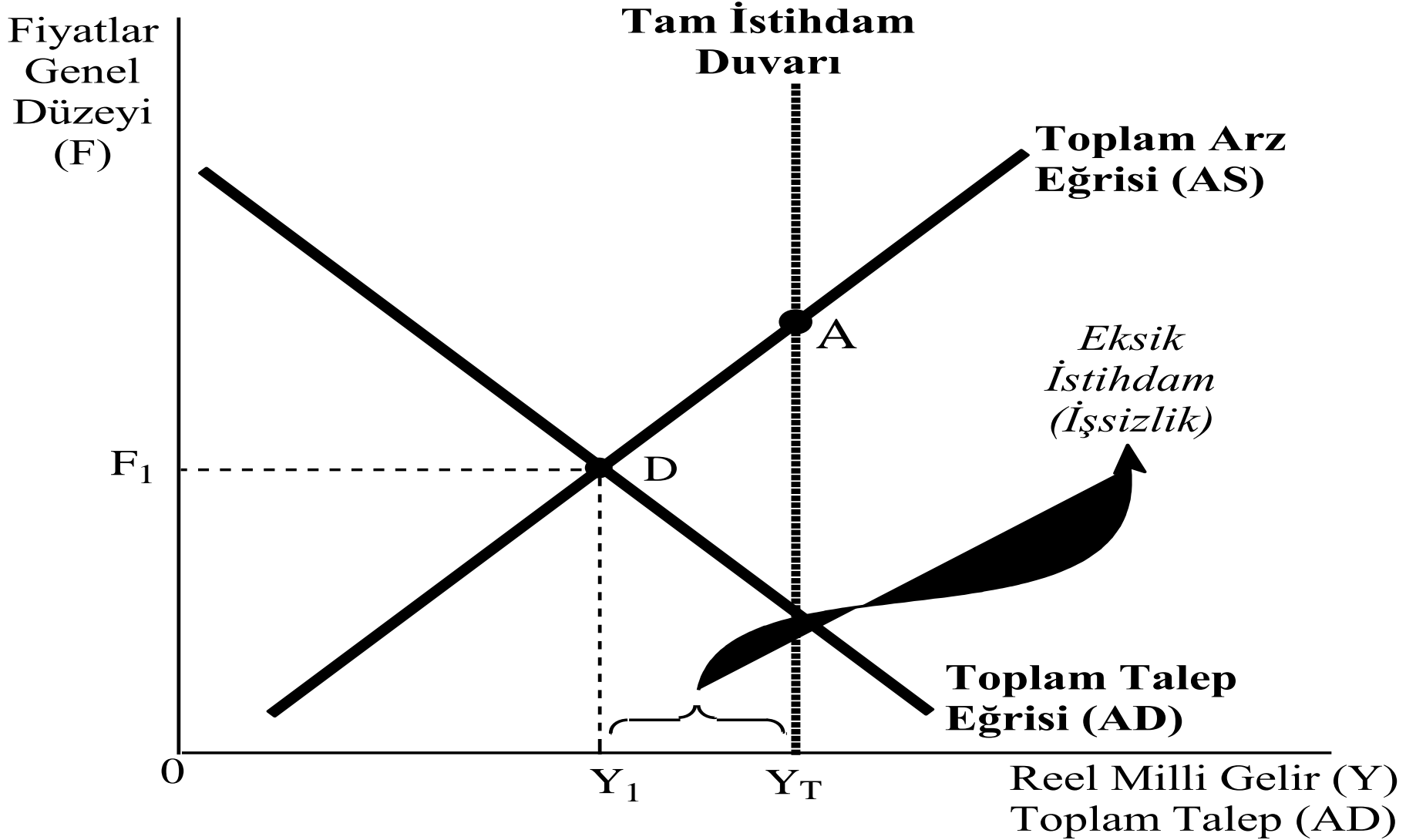
- Eksik istihdam dengesi, toplam arz ile toplam talep eğrisinin tam istihdam duvarının sol tarafında kesişmesi ile oluşur.
- Bu durumda ekonomide işsizlik vardır.
- Ekonomi ulaşabileceği maksimum üretim miktarına ulaşamamıştır.

b) Eksik İstihdam Dengesi

- Hükümet işsizliği önlemek yani milli gelir dengesini tam istihdam duvarı üzerinde gerçekleştirmek için genişleyici para ve maliye politikaları uygular.
- Böylece toplam talep eğrisi paralel olarak sağ tarafa kaydırılarak, yeni dengenin tam istihdam duvarı üzerinde oluşması sağlanır.

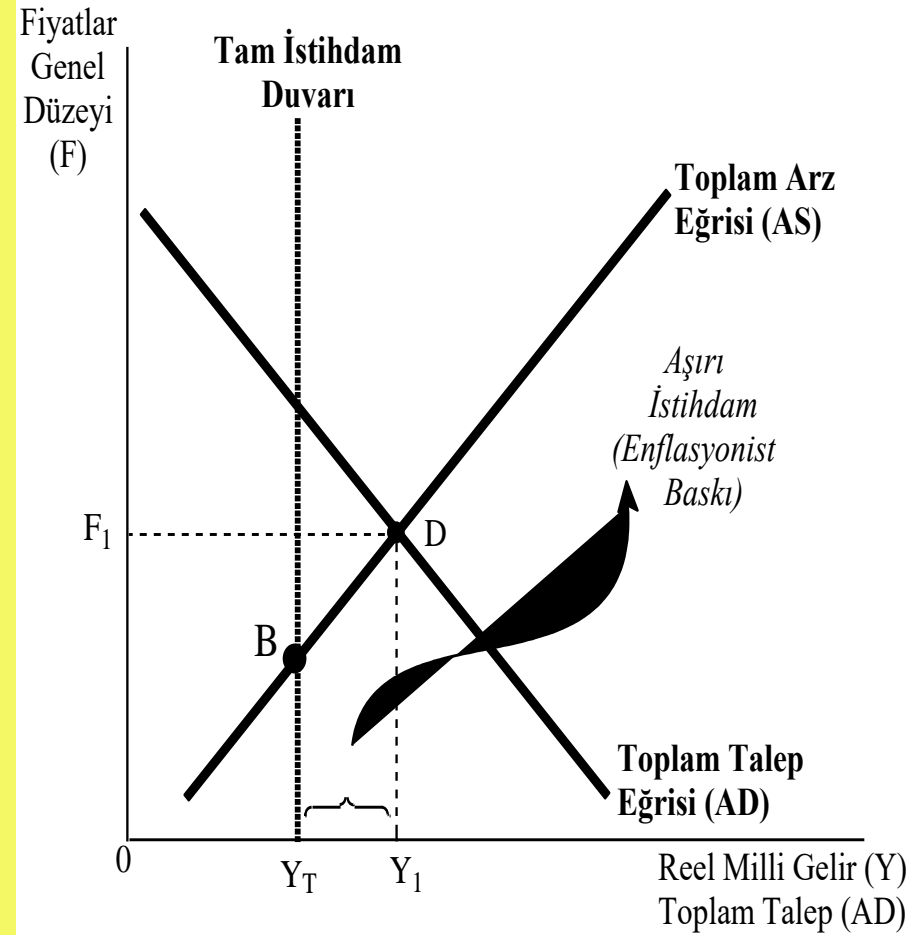

Eksik İstihdam Dengesi

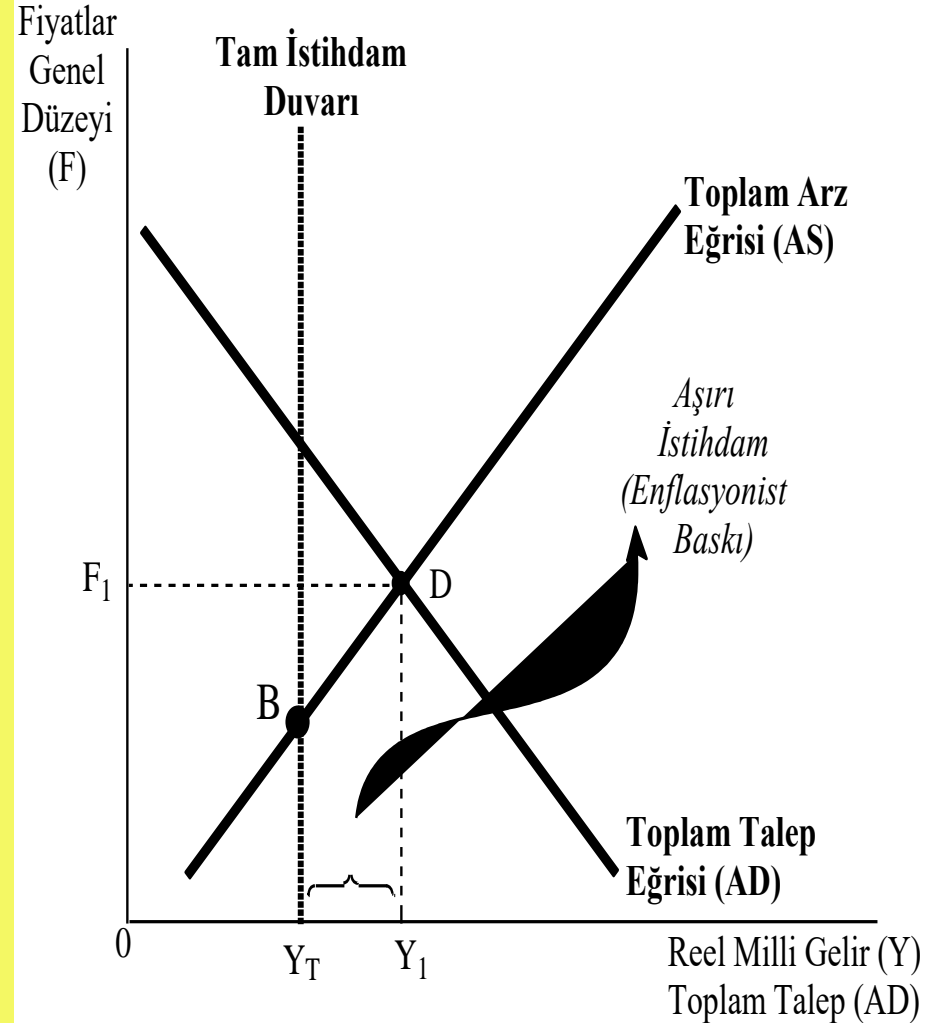
C) AŞIRI İSTİHDAM DENGESİ

- Aşırı istihdam dengesi, toplam arz ile toplam talep eğrisinin tam istihdam duvarının sağ tarafında kesişmesi ile oluşur.
- Bu durumda ekonomide fazla çalışma vardır. Ekonominin ulaşabileceği maksimum üretim miktarının da üzerine çıkmıştır. Böyle devam etmesi halinde ekonomide enflasyon ortaya çıkacaktır.

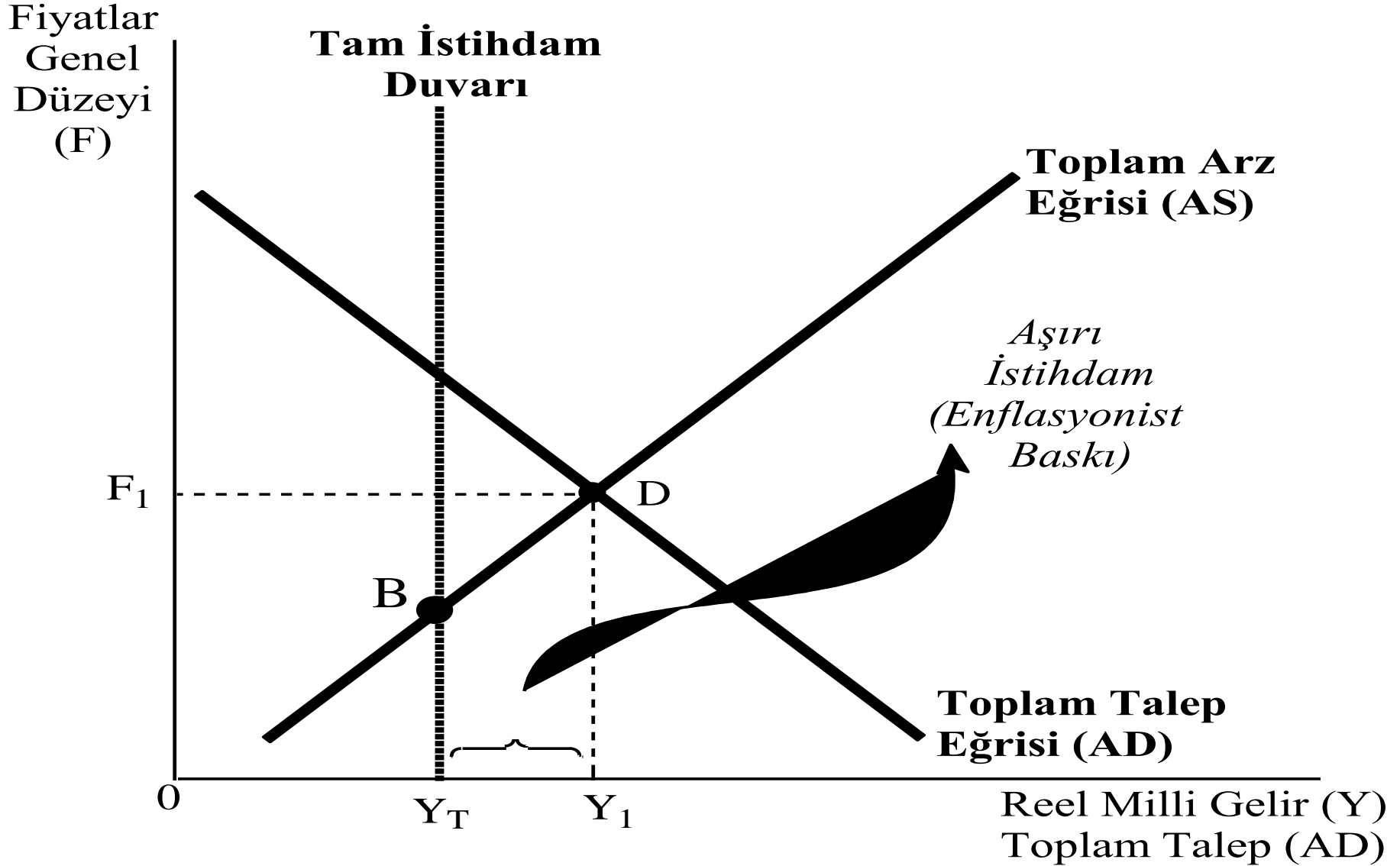

C) AŞIRI İSTİHDAM DENGESİ

- Hükümet aşırı istihdamı önlemek yani milli gelir dengesini tam istihdam duvarı üzerinde gerçekleştirmek için **daralmacı para ve maliye politikaları uygular.**
- Böylece, toplam talep azaltılarak yani toplam talep eğrisi paralel olarak sol aşağıya doğru kaydırılarak, tam istihdam duvarı üzerinde yeni denge oluşturulur.

Aşırı İstihdam Dengesi

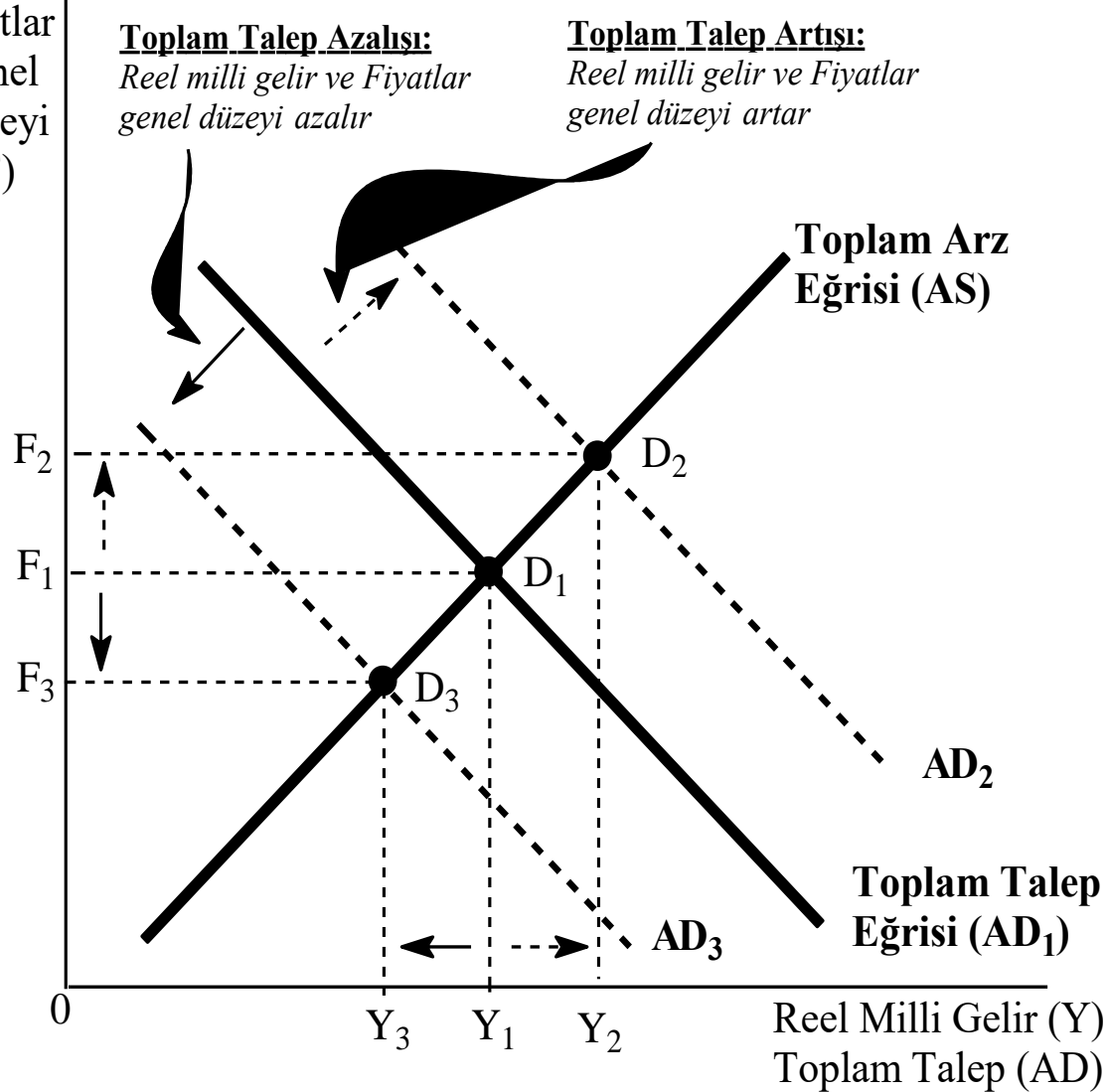
4. DENGENİN DEĞİŞMESİ

- Eğer toplam arz ve toplam talepte değişiklikler olursa, onları temsil eden eğriler yer değiştirir

- Önce talep artışı:**

- TT ↑ ise (AD2)
- Reel MG ↑ (Y2) ve de
- FGS ↑ (F2)

Fiyatlar
Genel
Düzeyi
(F)

4. DENGENİN DEĞİŞMESİ

- Eğer toplam arz ve toplam talepte değişiklikler olursa, onları temsil eden eğriler yer değiştirir

- **Sonra talep düşüşü:**

- TT ↓ ise (AD3)

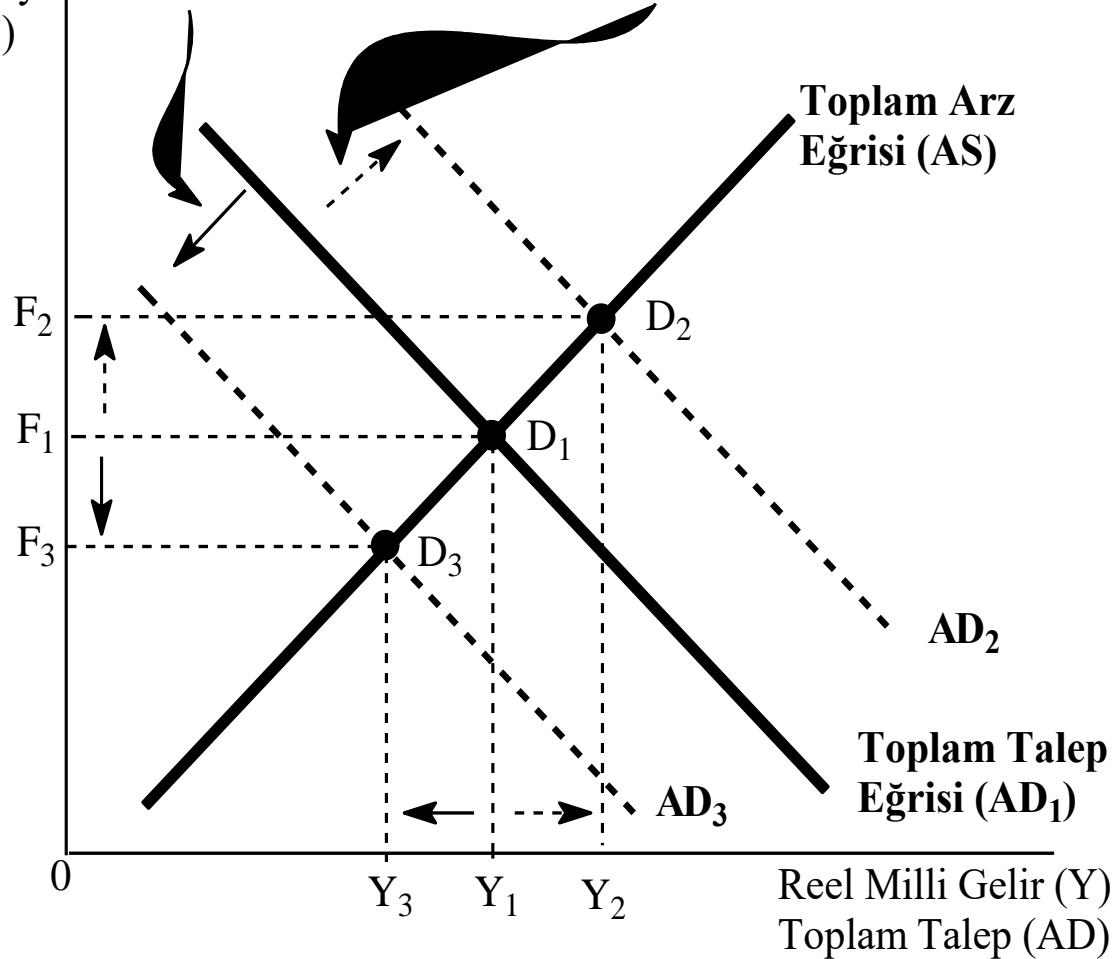
- Reel MG ↓ (Y3) ve de

- FGS ↓ (F3)

Fiyatlar
Genel
Düzeyi
(F)

Toplam Talep Azalışı:
Reel milli gelir ve Fiyatlar
genel düzeyi azalır

Toplam Talep Artışı:
Reel milli gelir ve Fiyatlar
genel düzeyi artar

4.DENGENİN DEĞİŞMESİ

- Denge değişmesine neden olan faktörler;

1.Toplam arz sabitken, toplam talepte meydana gelen değişmeler,

2.Toplam talep sabitken, toplam arzda meydana gelen değişmeler,

3.Hem toplam arz, hem de toplam talepte aynı anda meydana gelen değişmelerdir.

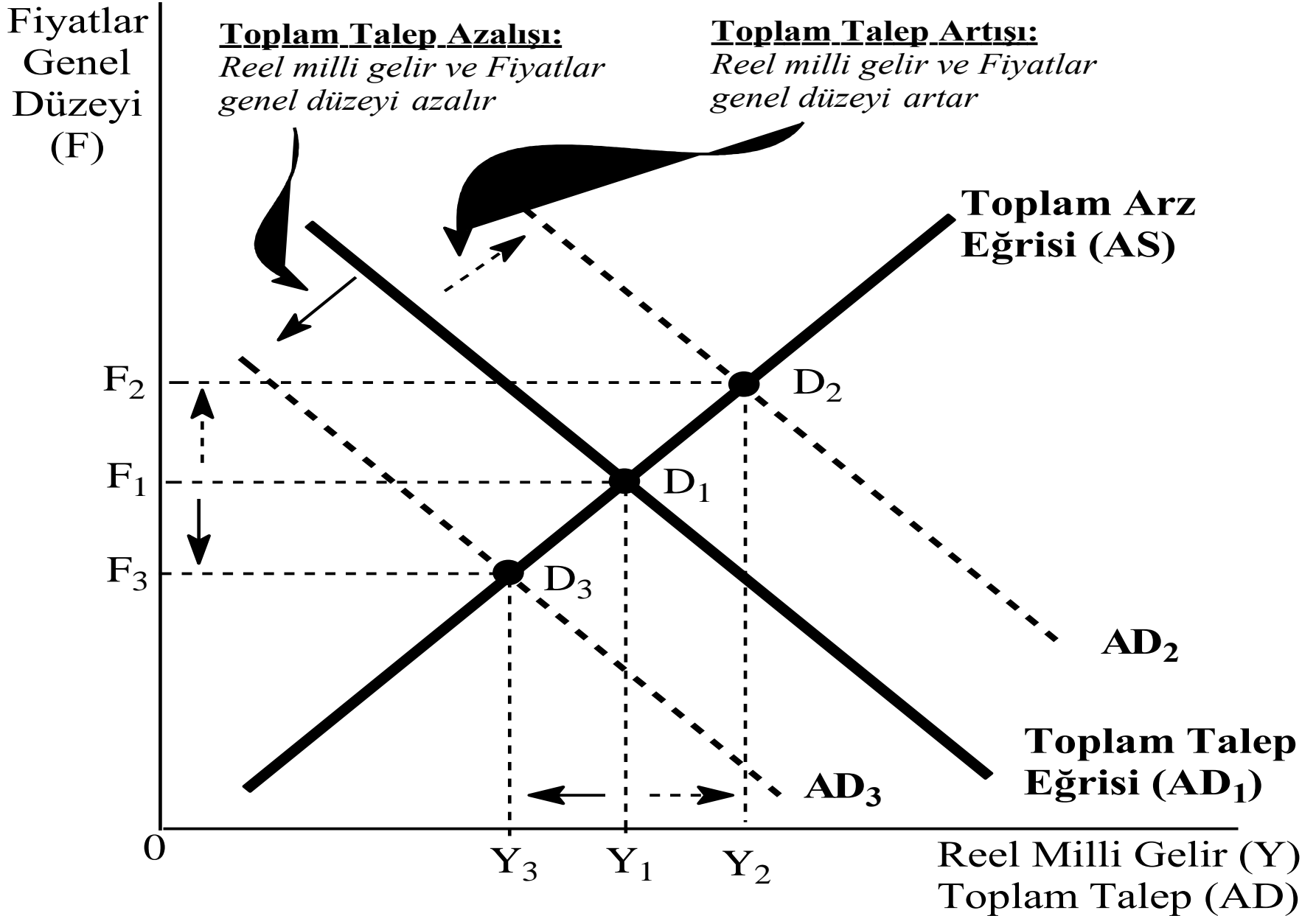
4.DENGENİN DEĞİŞMESİ

- Denge değişmesine neden olan faktörler;

1.Toplam arz sabitken,

toplam talepte meydana gelen değişmeler,

• a) Toplam Talep Değişmeleri

a) Toplam Talep Değişmeleri

- *****
- Genel eğilim bu şekildedir.
- **ANCAK TT TEKI DEĞİŞMELERİN;**
- FGS ni ve reel MG seviyesini ne oranda etkileyeceği ;
- **TA eğrisinin esnekliğine bağlıdır.**

a) Toplam Talep Değişmeleri

• 1. Eğer esneklik fazla ise,

• yani TOPLAM ARZ eğrisi yatık bir şekilde ise,

• TT deki artış Reel MG i daha fazla artırır.

• FGS ni daha az etkiler. ↑

a) Toplam Talep Değişimleri

• 2. Esneklik düşük ise ,

• FGD i daha fazla ,

• reel MG düzeyi daha az etkilenir.

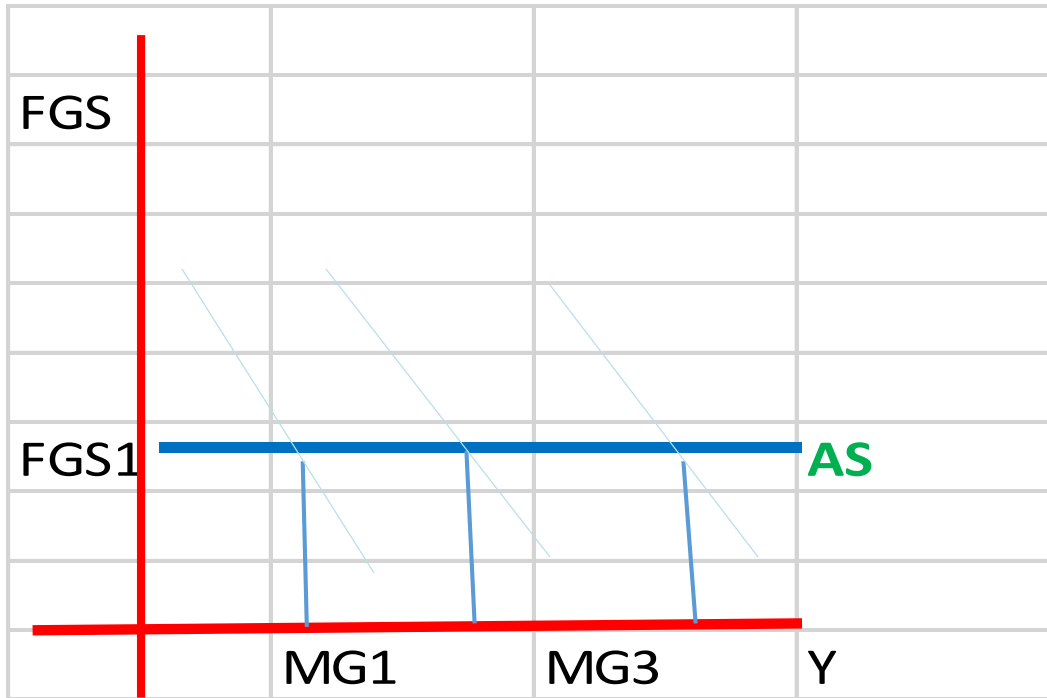

a) Toplam Talep Değişmeleri

- TA eğrisi yatay eksene paralel ise,
- yani **esneklik sonsuz ise**,
- TT deki değişmeler **sadece Reel MG düzeyini** değiştirir.

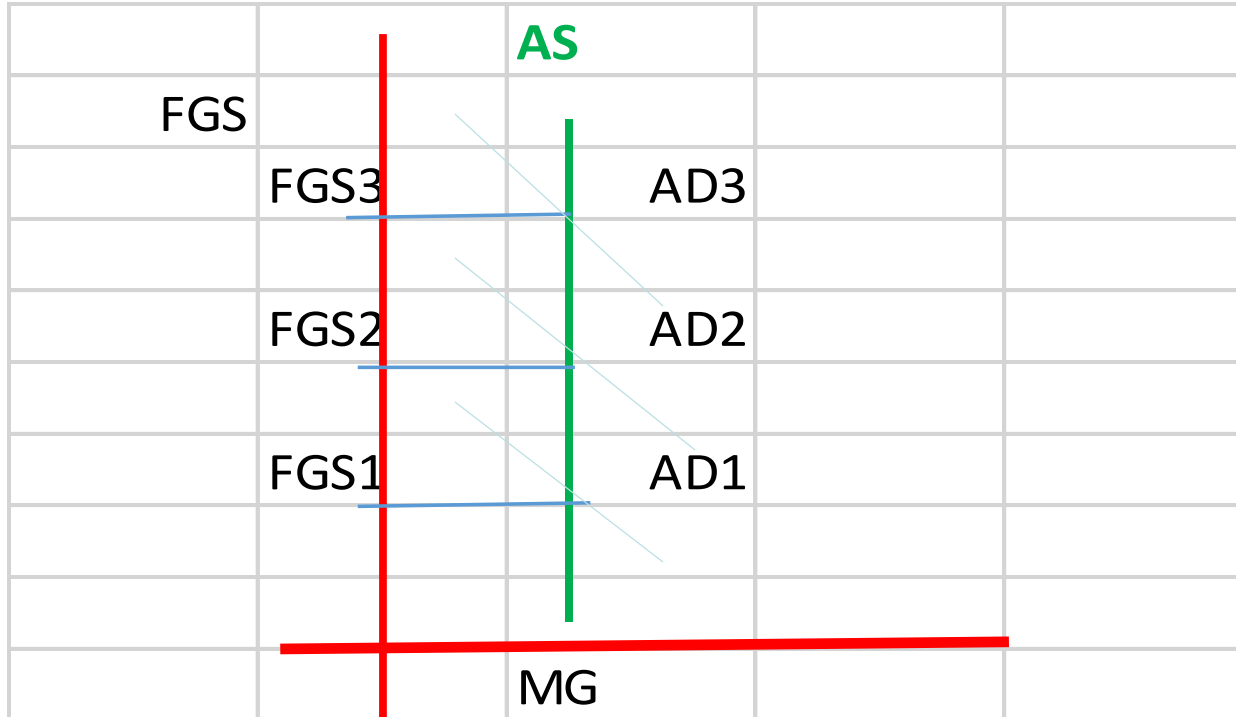
TA eğrisi yatay eksene paralel ise,

- YATAY EKSENE PARALEL

a) Toplam Talep Değişmeleri

- **Esneklik SIFIR ise** ,
- Tersine TA eğrisi tam dik durumda ise ,
- **yani esneklik sıfır ise**, o zaman Reel MG düzeyi hiç değişmez, sadece FGD değişir.

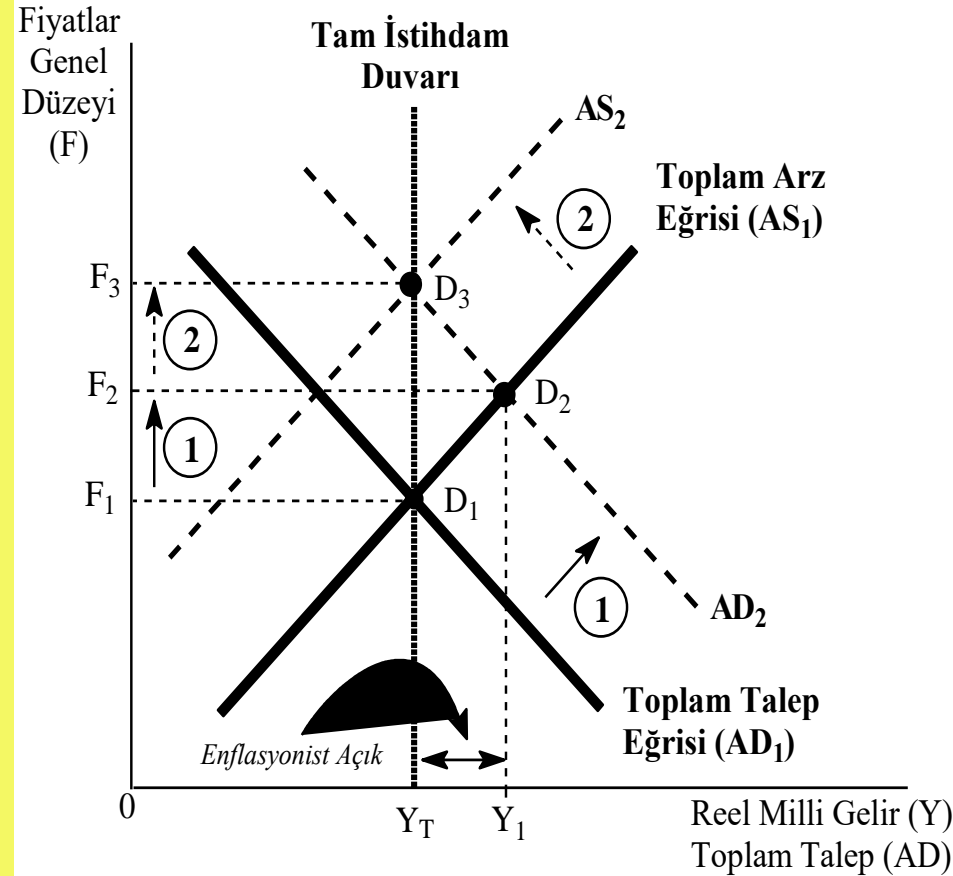

Toplam Talep sabit arz değişir

- **Toplam arz değişimleri**

5. Toplam Talep Artışının Enflasyona Neden Olması

- Uzun dönemde reel milli gelir tam istihdam duvarını veya tam istihdam üretim hacmini aşamaz.
- **Toplam talepteki kısa dönemli artışlar enflasyona neden olur.**
- **YANI FGS NI ARTIRIR.**
- (bu 1. fiyat artışıdır)***

• ****Uzun dönemde ise,**

• **FGS *ndeki artışlar ;***

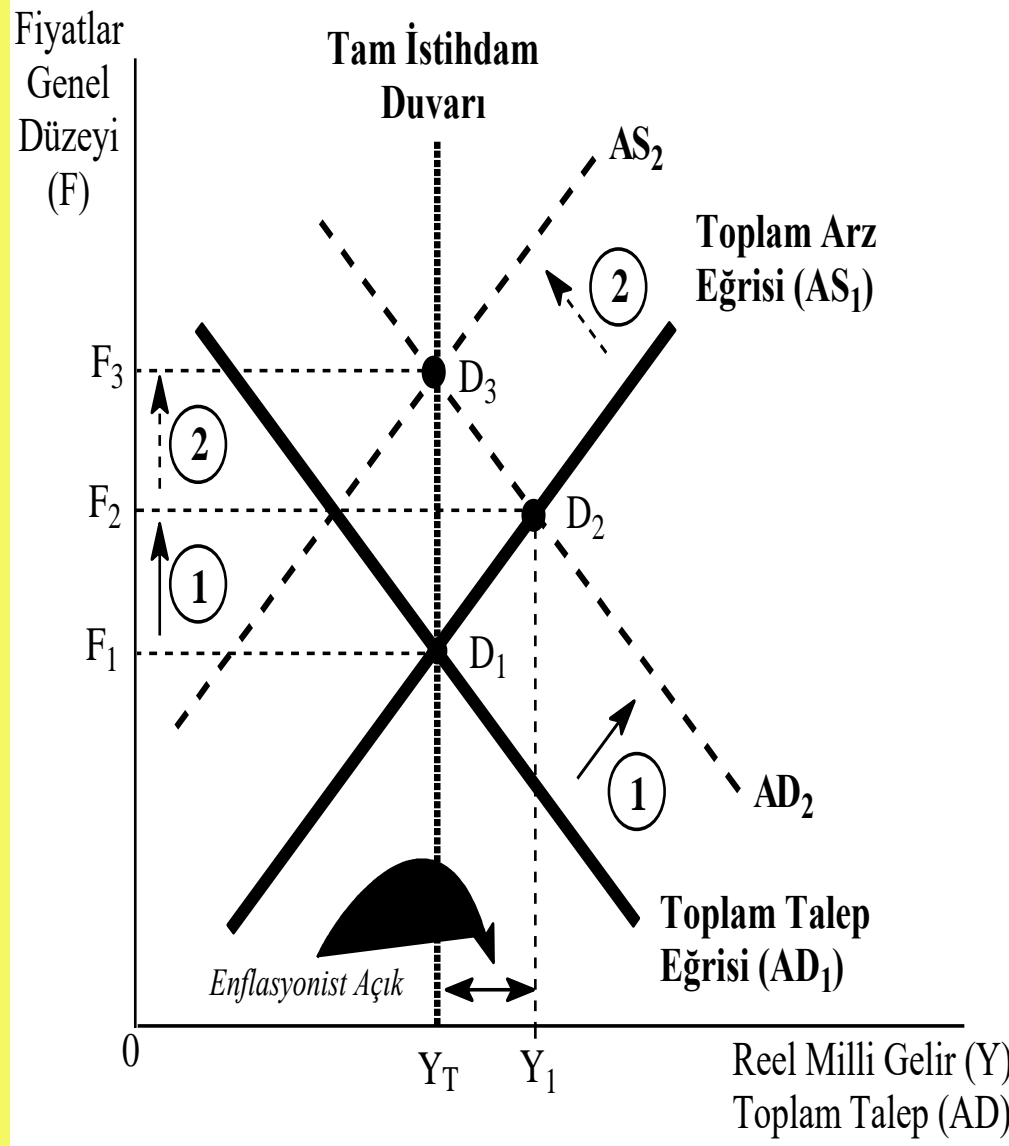
• girdi fiyatlarını da artıracaktır.

• **Girdi fiyatlarının artması ise toplam arzı azaltacak *ve,***

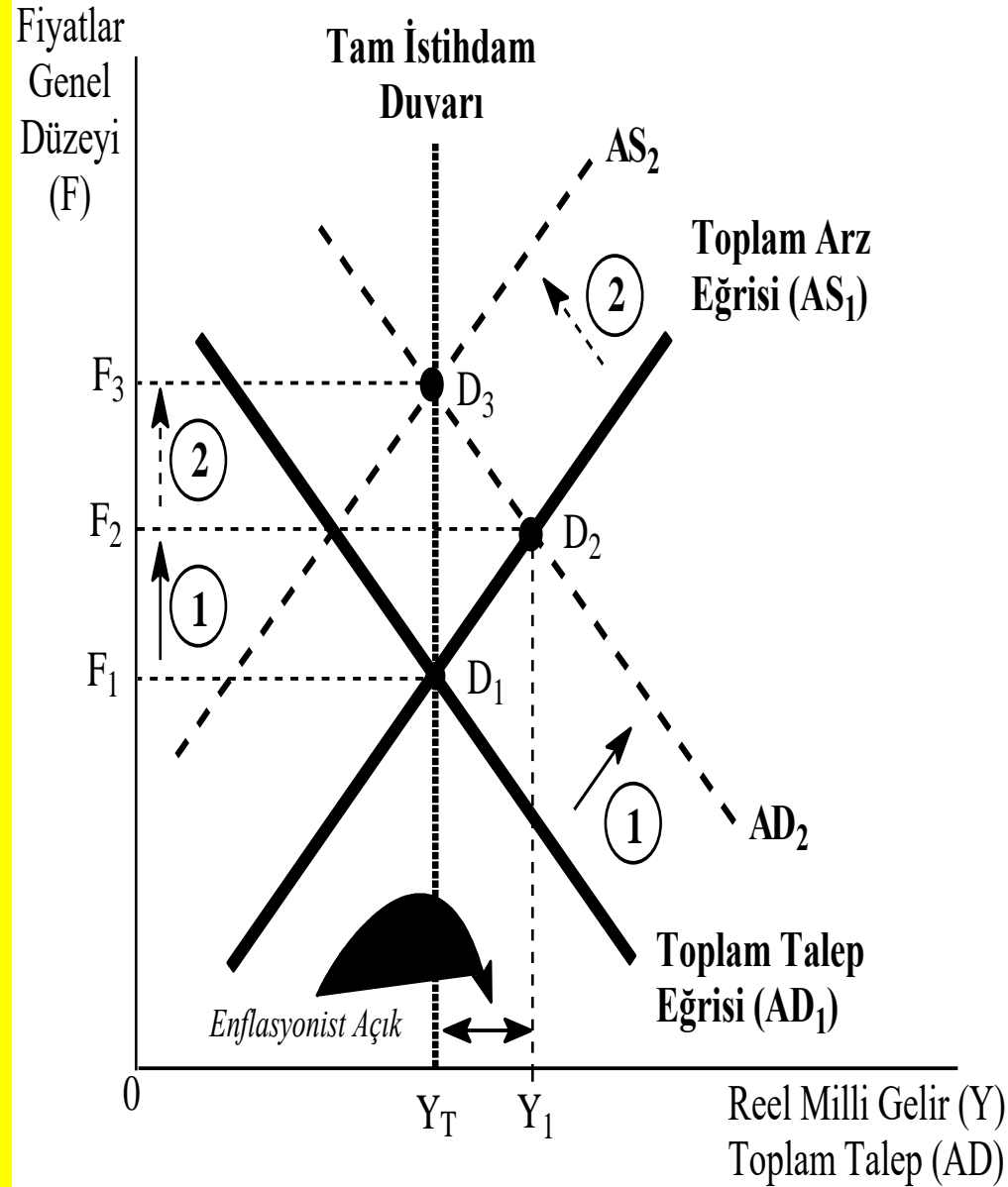
• **FGS NİN BİR KAT DAHA ARTMASINA NEDEN OLACAKTIR.**

• (2. bir fiyat artışı)

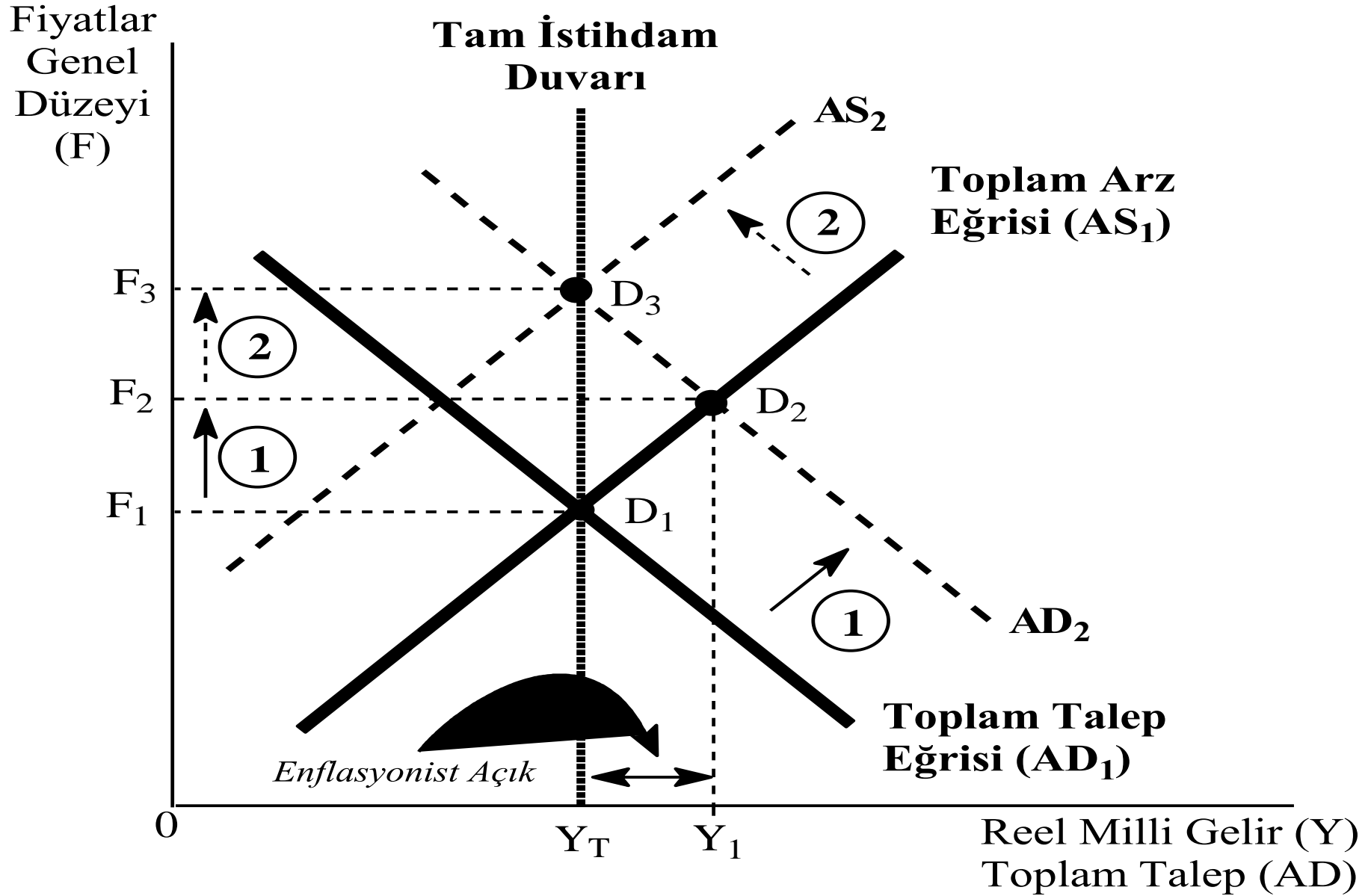
•

- Yani kısa dönemli bir talep artışı,
- önce ;
- **talep enflasyonuna** ve
- uzun dönemde de
- **maliyet enflasyonuna** neden olacaktır.

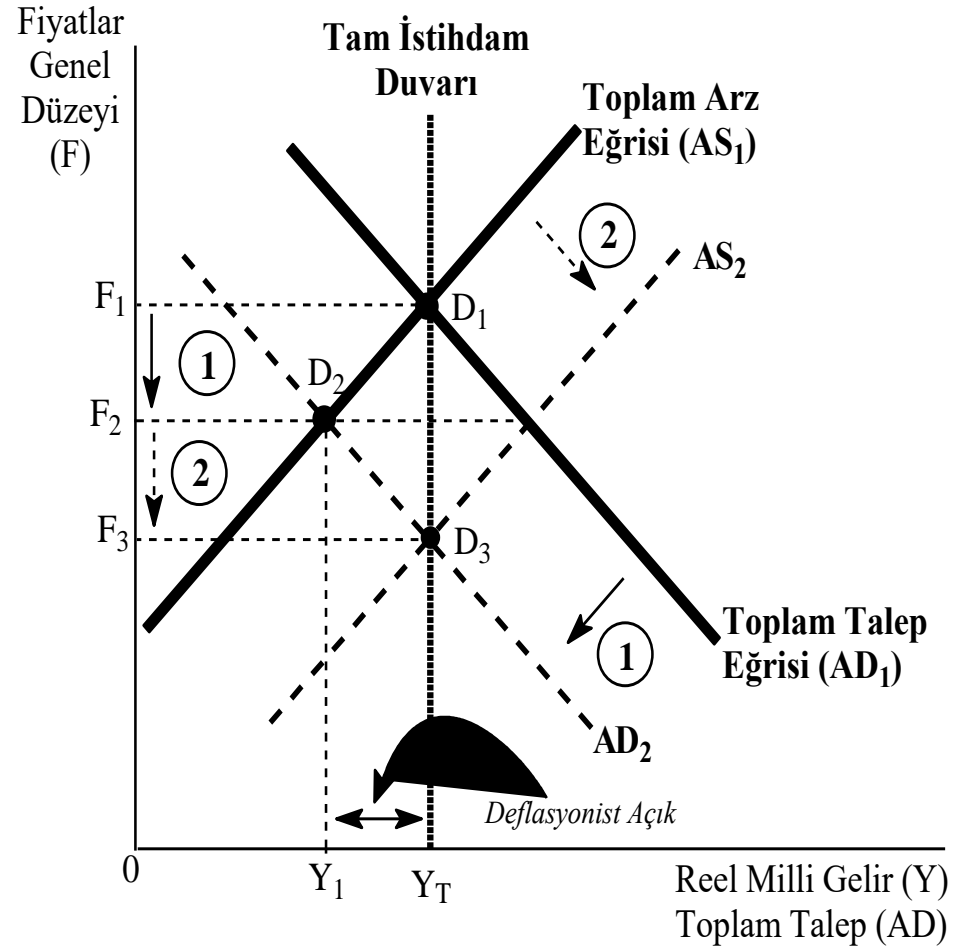

Toplam Talep Artışının Enflasyona Neden Olması

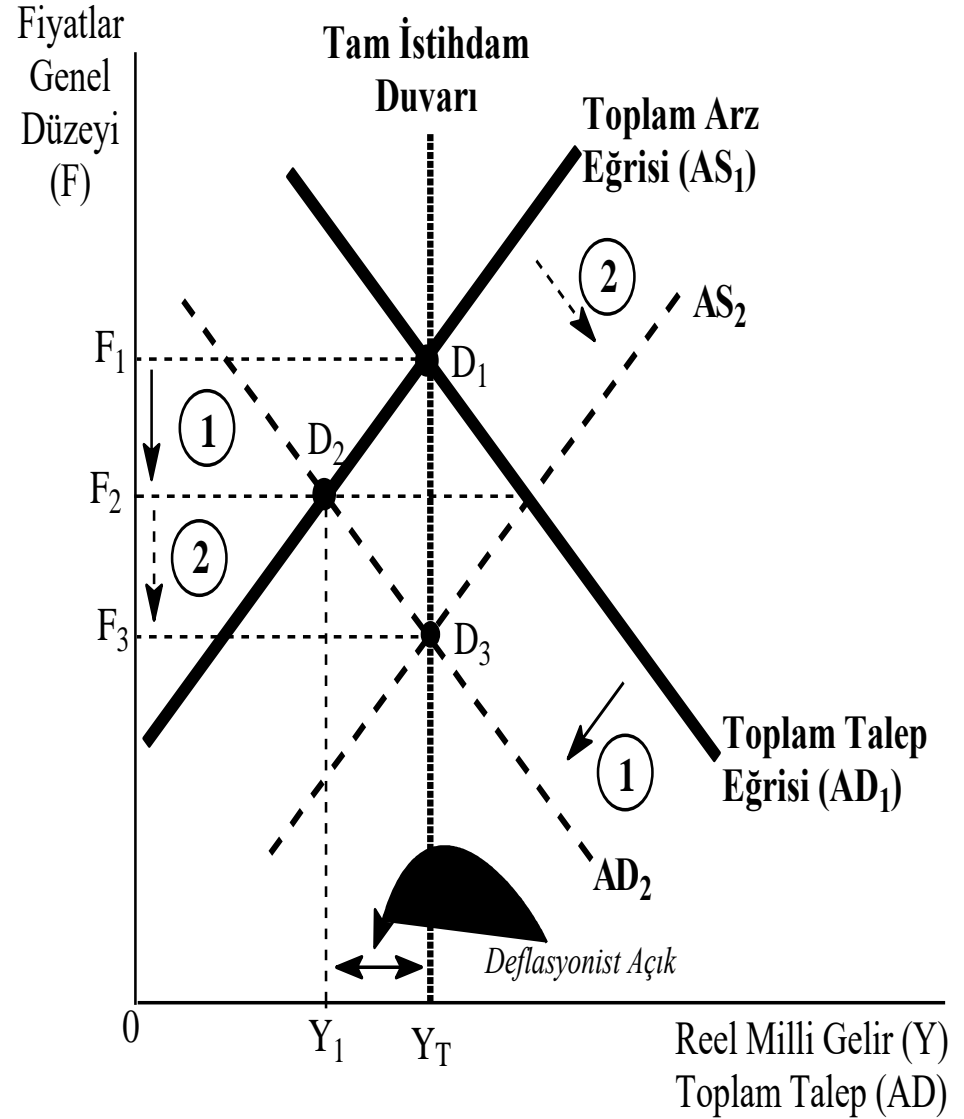

6. Toplam Talep Azalışının Deflasyona Neden Olması

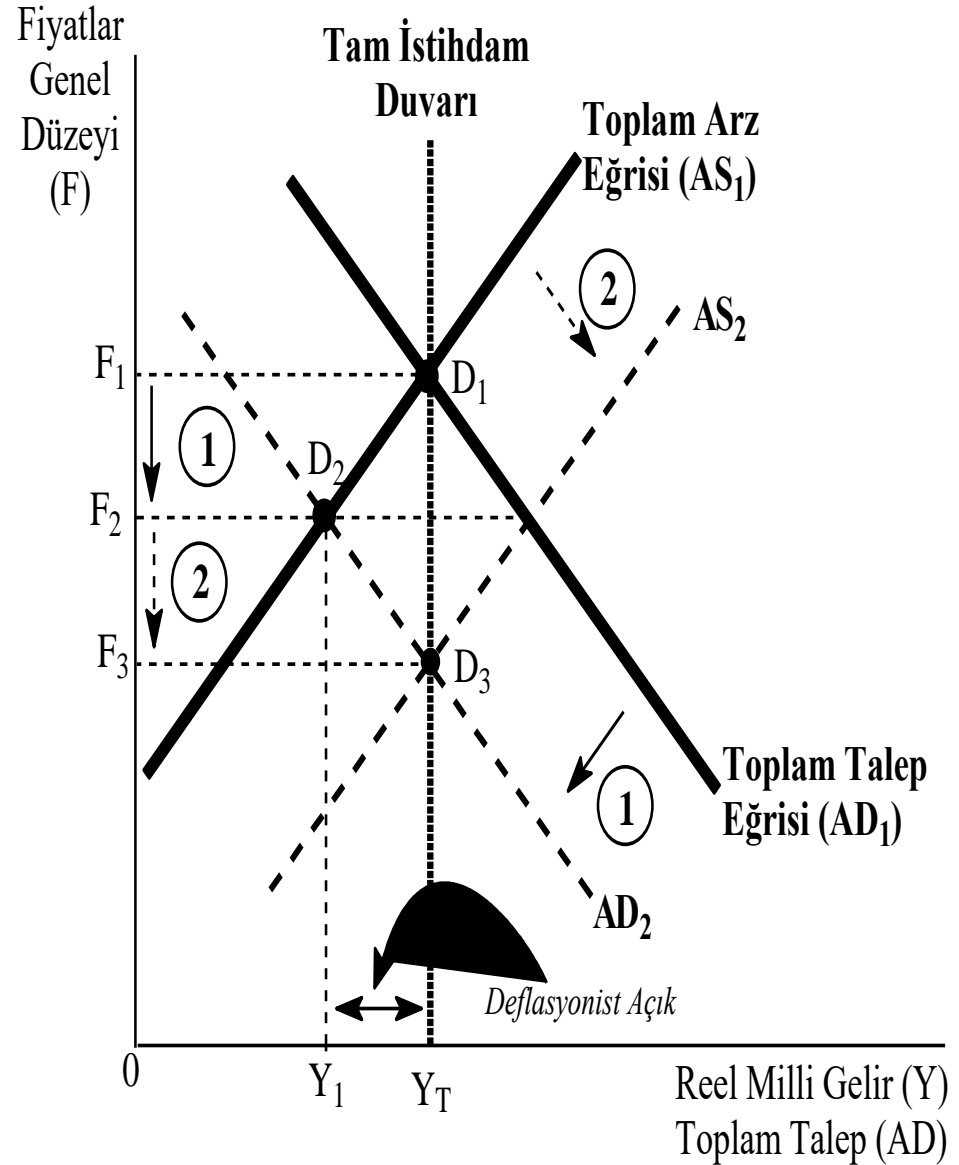
- TT teki kısa dönemli bir azalış, talep yetersizliğinden dolayı FGS ni düşürür.
- FGS nin düşmesi ise üretimi, istihdamı ve reel milli geliri azaltır.

- FGS indeki düşme, uzun dönemde girdi fiyatlarına da yansiyacaktır.
- **Girdi fiyatları düşecektir.**
- Girdi fiyatlarının düşmesi, yükselmesine oranla daha fazla zaman alır.

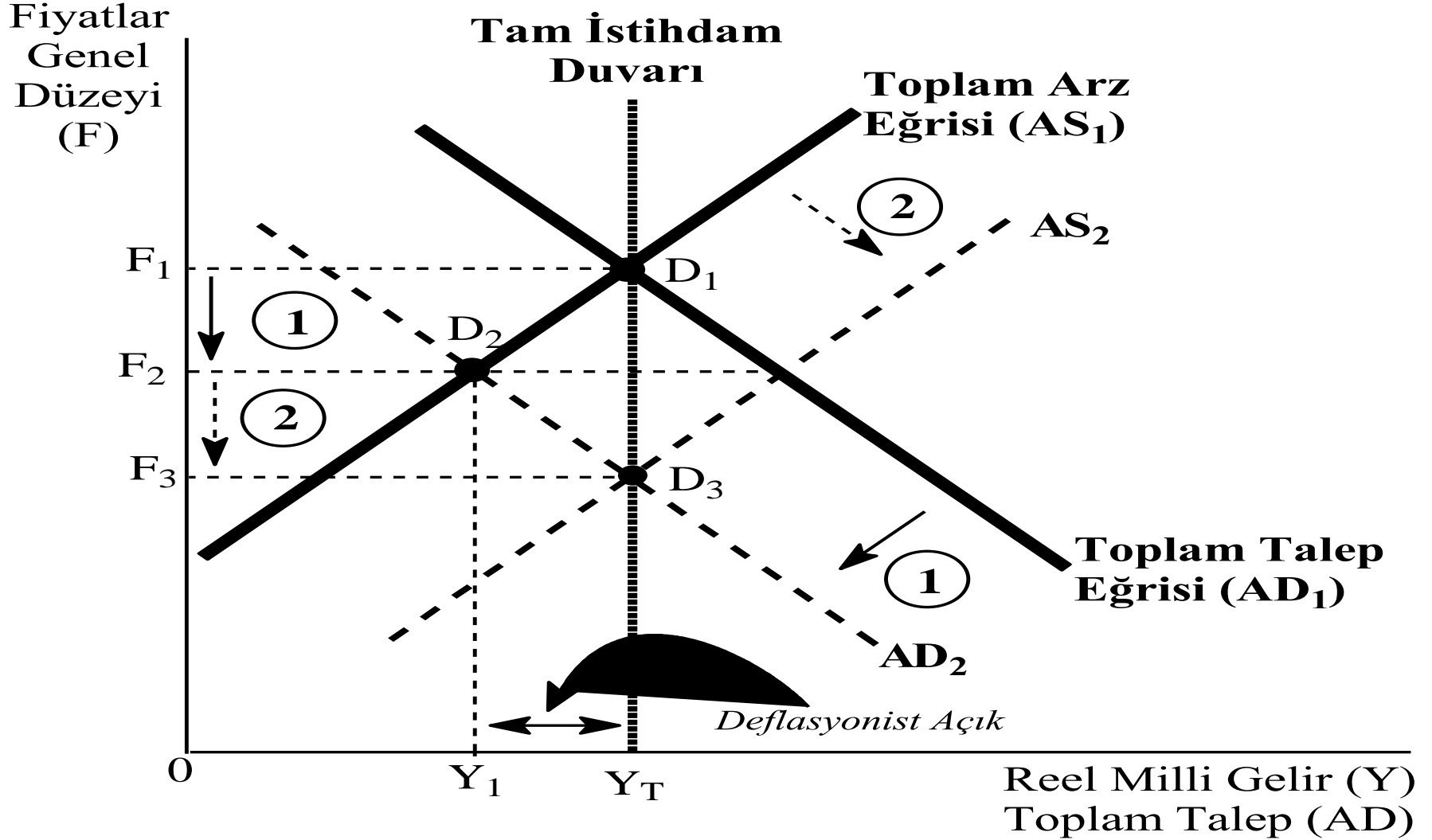

- Girdi fiyatlarının yavaş yavaş da olsa düşmesi ile **toplam arz artacaktır.** Toplam arzın artması ile reel milli gelir, tam istihdam seviyesine yükselecektir. D3
- Ancak fiyatlar daha da düşecektir.
- Bu da deflasyon olarak adlandırılır.

Toplam Talep Azalışının Deflasyona Neden Olması

AD1 AD2 YE DÜŞERSE FGD VE MG DÜŞER

BÖLÜM SONU